

بسمه تعالی

در پرتی سازمان بهای ارزشهای مندرج در پروانه

این دستورالعمل که در تاریخ ۹۰/۲/۲۷ به تأیید وزارت صنایع و معادن رسیده است، جایگزین دستورالعمل درجه بندی معادن موضوع بخشنامه شماره ۶۰/۱۱۸۱۵۵ مورخ ۸۶/۷/۲۹ می شود.

(طبقه مواد معدنی طبق ماده ۳ قانون معادن مصوب ۱۳۷۷ است)

درجه	نوع ماده معدنی	نوع معدن	درجه معدن بر حسب ظرفیت استخراج سالانه کانسنگ (مترتن)			
			۴	۳	۲	۱
یک	۱-۱- مواد معدنی طبقه ۱ (سنگ آهک، سنگ گچ، مارن، پوکه معدنی، سنگ لاشه ساختمانی، شن و ماسه، مخلوط کوهی، خاک رس، نمک آبی، صدف دریایی و نظایر آنها) ... ۲-۱- مواد معدنی فلزی دارای ذخایر شناخته شده زیاد در ایران (مانند مس پرفیری، سنگ آهن، طلا، تیتیم آبی، ترمال) ...	روباز	≥ 1500	۷۰۰-۱۵۰۰	۱۰۰-۷۰۰	< 100
		زیرزمینی	≥ 150	۸۰-۱۵۰	۳۰-۸۰	< 30
دو	۱-۲- مواد معدنی ردیف ۱ از طبقه ۲ (غیر از مواد ردیف ۱-۲ این جدول) (سرب، روی، کرم، منگنز، طلا، قلع، تیتانیوم، مس رگه‌ای، آنتیمون، مولیبدن، کبالت، تنگستن، کادمیوم، نقره، پلاتین، جیوه و سایر فلزات) ۲-۲- مواد معدنی ردیفهای ۲ و ۳ از طبقه ۲ (غیر از مواد ردیف ۱-۱ و ۱-۲ این جدول) (آنتیترت، فسفاتها، برائها، نمکهای قلیایی، سولفاتها، کربناتها، کلرورها، فلدسپاتها، ذخایر شورابه‌ای، بوکسیت، سنگ و ماسه سیلیسی، آلنیت، نفلین سینیت، خاکهای صنعتی، کائولن، نسوزها، پرلیت، زئولیت، دیاتومیت، نمک سنگی، پوزولان، خاک پیت، پومیس) ... ۳-۲- مواد معدنی ردیف ۶ از طبقه ۲ (انواع زغالسنگها و شیل‌های غیر نفتی) ۴-۲- مواد معدنی طبقه ۳ که پروانه آنها توسط وزارت صنایع و معادن صادر میشود و طبقه ۲ منظور میشود (آبیر و اسفالت طبیعی، بیتومین، پلمه سنگهای نفتی، ...) ۵-۲- مواد معدنی طبقه ۴ (انواع مواد پرتوزا)	روباز	≥ 500	۲۰۰-۵۰۰	۵۰-۲۰۰	< 50
		زیرزمینی	≥ 150	۸۰-۱۵۰	۳۰-۸۰	< 30
سه	۱-۳- مواد معدنی ردیف ۳ از طبقه ۲ دارای ذخایر نسبتاً کم در ایران (میکال، گرافیت، تالک، خاک سرخ، خاک زرد، گوگرد، ...) ۲-۳- مواد معدنی ردیف ۴ از طبقه ۲ (سنگهای قیمتی و نیمه قیمتی مانند الماس، زمرد، یاقوت، یشم، انواع عقیق، فیروزه و امثال آنها) ...	روباز	≥ 50	۳۰-۵۰	۱۰-۳۰	< 10
		زیرزمینی	≥ 30	۱۵-۳۰	۵-۱۵	< 5
چهار	مواد معدنی ردیف ۵ از طبقه ۲ (انواع سنگهای تزئینی و نما)	نرم	≥ 300	۱۰۰-۳۰۰	۳۰-۱۰۰	< 30
		سخت	≥ 60	۴۰-۶۰	۲۰-۴۰	< 20

- تبصره - در صورت وجود یک یا چند مورد از شرایط زیر، درجه معدن یک مرتبه ارتقاء داده می شود:
- شرایط ننی دشوار (مانند وجود گاز متان بیش از ۱۰ مترمکعب در تن، گاز رانون، وفور ترکش سنگ، ...).
 - روش های استخراج غیرمتعارف و نوین.
 - تمام مکانیزه بودن معدن زیرزمینی.
 - استفاده از چاه باربری قائم یا مایل (بیش از ۱۸ درجه).
 - نسبت باطله برداری بیش از ۴ بر یک در معدن روباز و سنگ تزئینی.
 - سرمایه گذاری بیش از ۱۵۰ میلیارد ریال (به تشخیص وزارت صنایع و معادن).

سازمان نظام معدنی معدن

نظام نامه ها و دستورالعمل ها

درجه بندی منابع و کانسارهای مواد معدنی در فعالیت های اکتشافی

صفحه ۱ از ۱

بسمه تعالی

دیرینگی، پیوسته‌های باستانی و فعالیت های اکتشافی

این دستورالعمل که در تاریخ ۱۳۹۲/۱۲/۱۱ به تأیید وزارت صنعت، معدن و تجارت رسیده است، جایگزین دستورالعمل "درجه بندی منابع و کانسارهای مواد معدنی در فعالیت های اکتشافی" مصوب ۹۰/۱۲/۲۷ می شود.

(طبقه مواد معدنی و بندها و ردیفهای درج شده در جدول طبق ماده ۳ قانون معادن است.)

درجه	نوع ماده معدنی	طبقه ماده معدنی	مساحت محدود، (کیلومتر مربع)	مرحله فعالیت
یک	طرح های بزرگ دولتی برای همه مواد معدنی	-	> ۲۵	همه مراحل
	زغال سنگ	دو (بند ب ۴)	> ۲۵	همه مراحل
دو	مواد معدنی پرتوزا	چهار (بند ت)	هر مساحتی	همه مراحل
	مواد معدنی فلزی	دو (بند ب ۱)	> ۲۵	همه مراحل
	زغال سنگ	دو (بند ب ۴)	≤ ۲۵	همه مراحل
	اکتشاف تکمیلی در معادن درجه ۱	-	-	تکمیلی
سه	مواد معدنی فلزی	دو (بند ب ۱)	≤ ۲۵	همه مراحل
	مواد معدنی غیرفلزی - شیل های غیرنفتی - قیر، اسفالت	دو (بند ب ردیف های ۲، ۳، ۴، بخشی از ۶ و ۷) - بخشی از طبقه سه	هر مساحتی	همه مراحل
	مواد معدنی پرتوزا	چهار (بند ت)	هر مساحتی	بی جویی
	مواد معدنی طبقه یک برای کارخانه های سیمان و در مقیاس بزرگ برای مصارف خاص	یک	> ۲۵	همه مراحل
	اکتشاف تکمیلی در معادن درجه ۲	-	-	تکمیلی
	سنگ های تزئینی	دو (بند ۵)	-	همه مراحل
چهار	سایر فعالیت های اکتشافی و بی جویی غیر از موارد مندرج در درجه های ۱ و ۲ و ۳	-	-	همه مراحل

تصره ۱- چنانچه فعالیت اکتشاف تکمیلی با صدور پروانه ای جدا از پروانه اکتشاف عمومی انجام می شود، درجه فعالیت در کلبه موارد یک درجه افزایش می یابد.

تصره ۲- چنانچه اکتشاف برای دو یا چند ماده معدنی از درجات مختلف انجام می شود، درجه ای که بزرگتر است منظور می شود.

بسمه تعالی

دیرینگی و دمای کانه آرایی

ردیف	نوع ماده معدنی	واحد	درجه واحد بر حسب ظرفیت سالانه فرآیند			
			۱	۲	۳	۴
۱	سنگ آهن و مس	هزار تن خوراک ورودی	≥ 1000	۵۰۰-۱۰۰۰	۵۰-۵۰۰	< ۵۰
۲	سایر فلزات آهنی و غیر آهنی مانند: روی، سرب، کبالت، تیتانیوم، کادمیوم و غیره	هزار تن فلز محتوی در خوراک ورودی	≥ 35	۲۵-۳۵	۱۰-۲۵	< ۱۰
۳	فلزات قیمتی مانند: طلا، نقره، پلاتین و غیره	کیلوگرم فلز محتوی خوراک ورودی	≥ 300	۲۰۰-۳۰۰	۱۰۰-۲۰۰	< ۱۰۰
۴	زغالسنگ	هزار تن خوراک ورودی	≥ 200	۱۰۰-۲۰۰	۵۰-۱۰۰	< ۵۰
۵	کانی‌های صنعتی مانند: باریت، کائولین، بوکسیت، خاک‌های صنعتی، سلسنتین، خاک‌های نسوز، میکا، انواع املاح تیخیری و غیره	هزار تن خوراک ورودی	≥ 150	۱۰۰-۱۵۰	۵۰-۱۰۰	< ۵۰
۶	سنگ‌های قیمتی و نیمه قیمتی مانند: الماس، زمرد، فیروزه، یاقوت و غیره	تن خوراک ورودی	≥ 80	۵۰-۸۰	۱۰-۵۰	< ۱۰

فلز محتوی = تناژ خوراک ورودی × عیار فلز در خوراک

فرآیندهای درجه بندی شده شامل موارد زیر است:

- ۱- خردایش (انباشت و برداشت، اختلاط، سنگ شکنی، طبقه بندی ابعادی (سرنند و کلاسیفایر)، آسیا کردن، فیلتراسیون و خشک کردن...)
- ۲- جدایش فیزیکی (جدایش ثقلی، جدایش با واسطه سنگین، جدایش مغناطیسی، جدایش الکتریکی، سنگ جوری...)
- ۱- جدایش فیزیکوشیمیایی (فلوتاسیون مکانیکی، فلوتاسیون هوایی، فلوکولاسیون انتخابی، فروشنی...)

هر کدام از فرآیندهای فوق به طور مستقل یک واحد کانه آرایی محسوب می شود به طوریکه اگر یک واحد کانه آرایی دارای هر سه فرآیند باشد، بایستی برای هر فرآیند یک کارشناس مسئول تعیین شود.